

Українське суспільство сплатило кров'ю за неврахування, незнання того досвіду, який нам дістався у спадок від творчості Т. Шевченка та інших класиків української літератури. Ми програвали в інформаційній війні не тільки в нашій країні, а й по всьому світу. Про нас не знали. Однак завдяки нашим митцям та постановкам, які були презентовані з початку 2014 р., ми маємо можливість самим усвідомити творчість Т. Шевченка та презентувати себе, як цивілізоване суспільство у світі.

Проаналізував безліч драматичних, музикально-літературних та кіномистецьких проєктів, створених митцями України, починаючи з Майдану 2014 р., який співпав з 200-річчям з дня народження Кобзаря, виявилась велика зацікавленість, новий погляд на творчість Т. Шевченка, його ролі у становленні самоідентифікації української нації. Т. Г. Шевченко народився людиною обдарованою різними мистецькими талантами: художнім, літературним, і головне — людиною мужньою, з відчуттям особистої людської, мистецької гідності й великою любов'ю до своєї України. Уся його літературна творчість, починаючи з поезій, картин та графіки і завершуючи драматичними творами, присвячена боротьбі українського народу, наповнена попередженнями майбутнім поколінням про загрози колонізаторської залежності від чужинної для них цивілізації.

Масштаб особистості Шевченка в суспільстві України був переусвідомленим у зв'язку з Революцією Гідності та на тлі сучасної війни. Національною науковою та мистецькою думкою змінюється «шкільне» уявлення про Шевченка завдяки зверненню уваги суспільства на значимість його творів. Це спонукало по-новому перечитати Шевченка, про що свідчить поява численних мистецьких проєктів.

Завдяки таким театральним постановкам, як «Великий льох», «Сон», різноманітних варіантів мистецьких трактовок поеми «Катерина», і нових поглядів на особистість Шевченка в інсценізаціях матеріалів Шевченківського щоденника, листування з друзями та спогадів сучасників («Рядовий Шевченко», «Присмак останнього кохання» Київського театру української традиції «Дзеркало», «Ах! Шевченко» Полтавського драматичного театру та інші вистави з «Шевченкіани»), починає змінюватися погляд, сприйняття Т. Шевченка більшою кількістю наших громадян.

А. Шкуренко

МІФОЛОГІЧНІСТЬ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ОБРАЗІВ МАВКИ, ВІДЬМИ, КОЗАКА-ХАРАКТЕРНИКА)

А. Shkurenko

MYTHOLOGY IN UKRAINIAN THEATRICAL ART (ON THE EXAMPLE OF THE IMAGES OF MAVKA, WITCH, AND COSSACK-KHAKTERNYK)

Український театр, який є національним, має надзвичайну важливість в історії театру нашої держави — насамперед завдяки своєму створенню та існуванню. Нарешті було започатковано перший державний національний театр в історії української нації. Згаданий вище театр завадив розвитку кризової ситуації вітчизняного театру, почавши освоювати новітню українську та світову драматургію. За державної підтримки колектив Українського народного театру

свідомо та виважено фахівцями пішов назустріч потребам розвитку національного театрального мистецтва.

Театральне мистецтво Правобережної України є яскравою і важливою частиною театральної культури України, корінням якого сягає глибокої давнини.

У драмі-феєрії «Лісова пісня» Леся Українка порушує важливу тему мистецтва та митців, їх місця та призначення в суспільстві та побуті.

Особливість екстравагантної драми «Лісова пісня» полягає у стиранні межі між реальністю та ірреальністю, що надає твору містичного забарвлення. Автор переглядає стилістичну естетику символізму та імпресіонізму і звертається до використання таких різноманітних прийомів у драматургії, як світлові контрасти, мерехтіння, плями світла («Лісова пісня», «Кассандра», «Вавилонський полон» та ін.).

В образі Мавки автор осмислює образ високого і швидкоплинного мистецтва. Вона вміє помічати тонкі природні зміни й насолоджуватися ними так, як не вміють нормальні люди: «Ще весна не співала, як сьогодні, «Чи мені так снилося?».

У творі художньо відтворено постійне протистояння двох світів: реального й ірреального, матеріального і духовного, земного й творчого. У драмі змальовано проблему долі митця та проблему важких рішень, які доводиться приймати залежно від долі. Так, справжнім втіленням музи і самого мистецтва у творі є саме Мавка.

Повість «Конотопська відьма» заснована на народних віруваннях і є джерелом відомостей про народні вірування. У XIX ст. в Україні була поширена віра у відьом. Зважаючи на те, що реалізм передбачав максимальне відображення дійсності, автор вдається до образних аналогій. Щоб глибше розкрити свою думку, він провокує читача порівняти чаклунські звичаї з історичними подіями.

Письменники використовували народні вірування як універсальний текст у структуруванні власних літературних творів. Збережено сюжетну схему, часові проміжки, більшість персонажів, місце й дійові обставини. Водночас кожен твір має самобутнє смислове навантаження, хоча й має повне запозичення контексту окремих художніх творів. У повісті Г. Квітки-Основ'яненка опис боротьби з відьмами є своєрідним творчим методом оформлення й структурування тексту та частинною сюжетного задуму.

У драмі-феєрії «Лісова пісня» та «Конотопська відьма» вистави українського національного театру відіграють важливу роль у переданні глибинного змісту творів і створенні відповідної атмосфери.

Мистецтво в обох виставах є не просто розробкою сценічних образів, але й мовою, якою передається основна ідея творів. Вони створюють містичну, магічну ауру, яка повністю занурює глядача у дію, роблячи його активним учасником подій. Вистави відрізняються відповідною музикою, світлом, костюмами, декораціями, які допомагають створити відчуття перебування в чарівному, фантастичному світі. Завдяки виставам Українського національного театру, твори «Лісова пісня» та «Конотопська відьма» отримують новий вимір, втілюються на сцені та стають доступними для широкої публіки. Вони розкриваються у всій своїй красі, даруючи глядачам незабутні враження та дозволяючи зануритися у світ художнього твору, глибину почуттів та думок героїв.